

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

ix. An eodem priuilegio gaudeat Cæmeterium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

- Parochi, Canonici, vel alterius Ecclesiasticæ personæ, quin etiam & ipsiusmet Ecclesiæ, infra 30. passus ad Ecclesiam existentem, immunitate non gaudeat, præsertim si talis domus sit laico locata, vel ad emphyteusum concessa, sicuti notarunt Farinacius in *append. de immunit. cap. 16. num. 260. Mar. Ital. lib. 1. cap. 4. §. 6. num. 6. Oldrad. consil. 53. Nald. in sum. m. verb. Eccles. num. 7. & Peregrin. cap. 4. num. 27. Vide etiam Villalob. in sum. tom. 2. r. 39. diff. 5. num. 3. & Nouarium in sum. Bullar. tit. de immunit. num. 15. Quamvis contrarium (etiam si dicta domus sit laico locata, vel ad emphyteusum concessa) non omnino improbabili-ter, & satis pie tradant Nauar. cap. 25. num. 18. Sanch. loc. supra cit. Lezana. num. 2. Decian. in trael. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 16. Ambrosin. de immunit. cap. 10. num. 8. Bonac. tom. 3. disput. 2. quest. 3. punct. 16. §. 4. num. 7. Diana part. 3. trael. 1. resol. 71. Giurb. consil. 10. num. 12. Villagut. de extens. leg. tit. de extensione immunitatis Ecclesiarum, num. 86. & Chartarius decis. crimin. 46. num. 20. At, quidquid de hoc, illud tamen apud Barbofam in *Collectan. Bullar. verb. Immunitas*, à S. Congregatione Immunitatis declaratum reperio, quod scilicet immunitate gaudeat campana Ecclesiæ intra triginta passus ab ea distans, quæ solummodo pro Ecclesiæ vtu deseruit.*
- 13 An autem, si quis fugiens à Birruariis Ecclesiæ parietem ex parte exteriori tangat, vel amplectatur, Ecclesiæ immunitate gaudeat?
- 14 Negat Archidiaconus in *cap. unic. de relig. & vener. Sanct. in 6.* (quem sequuntur communiter Iuristæ) & nouissimè Sarpus de *iure asylo- rum*, cap. 4. fol. 41. ex eo, quia appellatione Ecclesiæ non venit pars parietis exterior, quæ viam publicam spectat: tum quia reus in tali casu non dicitur esse in Ecclesia.
- Affirmat autem Riccius in *prax. tom. 3. resol. 1560. num. 8. Bonac. de legibus, tom. 2. disput. 3. quest. 7. punct. 4. num. 5. Scipio de Rubens in Aphor. Episc. verb. Immunitas, num. 3. Nouarius in sum. Bullar. de immunit. num. 16. Trullench. in Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dnb. 1. num. 4. & Diana part. 3. trael. 1. resol. 72. ex eo, quia ex l. quæ religiosis, ff. de rei vendicat. quæ religiosis adherent, religiosa censentur, & sic, quæ adherent sacris, sacra censeri debent, tum quia ex *cap. si super gratia, de offic. delegat. in 6.* accessorium sequitur naturam sui principalis: tum quia tandem priuilegium concessum Ecclesiæ, ex vi Canonum concessum est per 40. vel 30. passus, quapropter si hodie non seruatur, vt sic seruari saltem debere videtur quoad adherentiam parietibus Ecclesiæ, præsertim cum priuilegia immunitatis in dubio non sint restringenda, sed potius amplianda, & in dubio fauendum sit reo: quapropter hæc posterior sententia videtur mihi magis pia, & in praxi amplectenda, præsertim quia eadem fauent ea, quæ de apprehendente portas Ecclesiæ clausas *suprà sect. 6. corollar. 1. dicebantur*.*

SECTIO IX.

An eodem priuilegio gaudeat cæmeterium?

SUMMARIUM.

- 1 Cæmeterium etiam gaudet eodem immunitatis priuilegio, quo gaudet Ecclesia.
- 2 Distinctio nonnullorum, quod solum cæmeterium benedictum gaudeat immunitate, & cessat.
- 3 Cæmeterium eo ipso, quod sepultura fidelium est destinatum, præsumitur benedictum, & auctoritate Episcopali sacrum.

- 4 Priuilegio immunitatis non solum cæmeterium, sed ostium, & porticus eius gaudent.
- 5 Cæmeterium gaudet immunitate, etiam si non sit benedictum ab Episcopo, sed à simplici sacerdote; quinimò etiam si a nemine sit benedictum, dummodo in ipso aliquis Christianus sepultus sit cum Ecclesiasticis officiis de licentia Episcopi.
- 6 Cæmeterium etiam pollutum, & interdictum, gaudet immunitate.
- 7 Dispositio facta in fauorem Ecclesiæ, censetur etiam facta in fauorem cæmeterij.
- 8 Ecclesiæ, & cæmeterium, cum sit Ecclesia accessorium, æquiparantur, & pari passu ambulant quoad sacrilegium, interdictum, & pollutionem.

Respondetur, quod eodem priuilegio, scilicet immunitatis Ecclesiæ, etiam gaudeat cæmeterium, atque ita contra Sarpum *cap. 4. fol. 42.* expresse habetur in *cap. fin. de immunit. Eccles.* & docent ibi Abb. Archidiaconus, Ioan. Andreas, Turrecremata, Archidiaconus, Imola, quos citat, & sequitur Farinacius in *append. de immunit. cap. 17. num. 262.* Item ex Theologis S. Antoninus *cap. 3. tit. 12. in princip. verb. Et cæmeteria eorum*, Armilla *verb. Cæmeterium, num. 1. Suarez de relig. tom. 1. lib. 3. cap. 9. num. 8. Azor. part. 2. lib. 9. cap. 8. quest. 6. Fagundez. præcept. 2. lib. 4. cap. 4. num. 6. Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2. Villalob. in sum. tom. 2. trael. 39. diff. 5. num. 6. Palaus tom. 2. r. 11. disput. unic. punct. 6. num. 16. Perlicus de offic. sacerdot. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 97. Et ex Iuristis Tuschus *verb. Ecclesia, conclus. 10. num. 3. Decian. lib. 4. cap. 24. num. 21. Ambrosin. de immunit. cap. 10. num. 5. Mar. Italia lib. 1. cap. 4. §. 7. Germon. de sacrorum immunitate, lib. 3. cap. 16. num. 30. Peregrin. cap. 4. numer. 58. Mantica consil. 60. num. 8. Valascus tom. 1. consil. 58. num. 1. Bobadilla in Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. numero 80. & Correa in relect. de immunit. part. 2. num. 12.**

An autem id intelligendum sit solum de cæmeterio contiguo, non item de separato?

Respondetur, quod (quamvis nonnulli, sicuti videre est apud Decianum *lib. 6. cap. 24. num. 28. & 30.* affirmant, in casu, quo non constet, hoc esse benedictum) tamen negandum mihi videatur, quia hoc ipso, quod sepultura fidelium est destinatum, licet sit separatum, præsumitur benedictum, & auctoritate Episcopali sacrum. Atque ita docent Nauar. *cap. 25. verb. Cæmeterium*, Farinacius in *append. de immunit. cap. 27. num. 264. Palaus tom. 2. trael. 11. disp. unic. punct. 6. num. 16. Diana part. 6. trael. 1. resol. 6. Georgius Ritherfusius de iure asylo- rum, cap. 12. Mar. Ital. de immunit. Ecclesiæ lib. 1. ap. 4. §. 7. n. 28. & seqq. Anastas. Germ. de sacror. immunit. lib. 3. num. 31. & seqq. & Bertach. in Repert. verb. Cæmeterium, n. 2.*

Et quod dico de cæmeterio, idem intelligas de ostio, & porticu eius, sicuti rectè præter alios docent Correa in *relect. de immunit. part. 2. num. 16. & Peregrin. cap. 4. num. 55. & 56.* qui rectè subdit, ex Farinacio, & Suar. *num. 7. Ambros. n. 5. Deciano cap. 25. Mar. Italia cap. 4. §. 7. num. 28. Gambacurta lib. 4. cap. 3. & aliis*, quod cæmeterium immunitate gaudeat, etiam si non sit benedictum ab Episcopo: sed à simplici sacerdote, quinimò etiam si a nemine sit benedictum, dummodo in ipsa aliquis Christianus sepultus sit cum Ecclesiasticis officiis de licentia Episcopi. Rectè subdit secundo, quod cæmeterium immunitate similiter gaudeat, etiam si sit pollutum, vel interdictum, vt *suprà de Ecclesia dicebatur*. Et ratio est, quia (cum contra Sarpum loco *suprà cit.* immunitas cæmeterij non fundetur solum in consuetudine, sed etiam in iure) quidquid ius disponit de Ecclesia, censetur disponere etiam de cæmeterio: quia Ecclesia

8 & cæmeterium (cùm sit Ecclesiæ accessorium) æquiparantur. Vnde quoad sacrilegium, interdictum, & pollutionem pari passu ambulant. Vide Paulum de Castro *conf.* 441. & Tufchum de *visitat.* lib. 1. cap. 12. num. 7. & 8.

esse erectum (vt si verbi grati institutum sit sub nomine alicuius Sancti, & visitetur ab Episcopo) priuilegio immunitatis gaudeat. Vide etiam Dianam, & Ciarlinium in locis *supra cit.*

SECTIO X.

An eodem priuilegio gaudeat hospitale, vel quid simile?

SVMMARIVM.

- 1 Hospitale auctoritate Episcopi, cum altari ad celebrandum erectum gaudet Ecclesiastica immunitate. Item dic de omni alio loco, qui canonico iure sacer, vel religiosus censetur.
- 2 Hospitale auctoritate Episcopi, & cum altari ad celebrandum erectum est locus sacer, & religiosus; ita vt ad profanos vsus conuerti non possit.
- 3 Priuilegia omnia, quæ Ecclesiis conceduntur, conceduntur etiam huiusmodi hospitalibus.
- 4 Amplia quod hospitale gaudeat immunitate Ecclesiastica erectum auctoritate Episcopi tantum, licet in eo non sit altare ad celebrandum, neque campanile, neque Ecclesia, sufficit enim erectum esse sub invocatione alicuius sancti, & visitari ab Episcopo.

Respondetur, quod eodem priuilegio gaudeat hospitale auctoritate Episcopi, & cum altari ad celebrandum erectum (idemque dico de omni alio loco, qui Canonico iure sacer, vel religiosus censetur:) atque ita contra Sarpum etiam *cit.* cap. 4. fol. 42. colligitur ex cap. ad hæc, de religiosis domibus, ex cap. ligna, dist. 1. de consecrat. & ex cap. definitum 17. quest. 4. & docent communiter Doctores, & consuetudo confirmat, & probatur; quia hospitale sic erectum, est locus sacer, & religiosus, ita vt ad profanos vsus conuerti non possit: quapropter omnia priuilegia, quæ conceduntur Ecclesiis, conceduntur etiam huiusmodi hospitalibus, l. omnia, Cod. de sacros. Eccles. & ex communi sententia Doctorum docet Innocentius, & Abbas in cap. penult. de immunit. Eccles. Decian. lib. 6. cap. 25. num. 18. Sylu. verb. Immunitas 3. num. 1. Nauar. cap. 25. num. 17. & 18. Barboza de iure Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 67. & 68. Lezana verb. Immunitas Eccles. num. 2. Tufchus verb. Ecclesia, conclus. 10. num. 2. Scortia theor. 385. Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. quest. 99. art. 3. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 3. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 6. num. 17. Farinac. quest. 28. num. 36. & 37. & in Append. de immunit. num. 265. & 266. Sayr. lib. 3. de censur. cap. 29. num. 16. Gambacurta lib. 4. cap. 4. Filliucius tract. 15. cap. 6. quest. 5. num. 150. Mar. Italia lib. 1. cap. 4. §. 8. Couarru. lib. 2. varia. resol. cap. 20. num. 4. Suar. lib. 3. cap. 9. num. 3. & 9. Sanchez lib. 9. de matrim. disput. 15. num. 39. & in opus. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2. Megalius in 3. part. lib. 4. consil. 2. quest. 2. num. 37. Villalob. in summa, tom. 2. tract. 39. diff. 5. n. 2. Georgius Ritherfusius de iure asylo- rum, cap. 12. Specrellus decis. 55. num. 19. Ciarlinius discept. forens. cap. 116. num. 7. Diana part. 6. tract. 1. resol. 6. Perlicus de offic. sacerdot. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 97. & Peregrinus de immunit. cap. 4. num. 69. vbi ex Paulo de Castro *conf.* 458. lib. 2. & ex Cardinali Tufcho satis probabiliter subdit id verum esse, etiam si in hospitali auctoritate Episcopi erecto altare non sit, ita vt hospitale, licet in ipso non sit campanile, neque altare, neque Ecclesia, si tamen ex aliis signis colligitur auctoritate Episcopi Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

SECTIO XI.

An eodem priuilegio gaudeant domus Religiosorum?

SVMMARIVM.

- 1 Domus, Conuentus, Monasterium Religiosorum secundum totum septum, hoc est claustrum, dormitorium, horius, domus familiarium, animalium, & similia, gaudent immunitate.
- 2 Loca recensita, cum Ecclesiæ adhereant, loca sacra reputantur ad effectum immunitatis, sedus ad effectum pollutionis.
- 3 Grangia Religiosorum, hoc est parua domus ipsorum, quæ sunt veluti spatia, & membra Monasterij, & subiacent potestati, & iurisdictioni Monasterij, in sententia aliquorum gaudent immunitate, quod tamen est controuersum.
- 4 Item priuilegium immunitatis extenditur ad cellulas, domus, hortulos, balnea, & septa Ecclesiæ, & Monasterij, sed minus recte.

Respondetur, quod eodem priuilegio etiam gaudet domus, Conuentus, seu Monasterium Religiosorum: patet ex Bulla Gregorij XIV. ibi: *Monasterijs, domibus, locisque sacris, vel religiosis.* Addo, hoc priuilegium extendi ad totum septum, ita vt comprehendantur claustrum, dormitorium, hortus, domus familiarium, animalium, & similia, quia hæc omnia, cùm adhereant Ecclesiæ, ad effectum immunitatis loca sacra, & religiosa reputantur, etsi non reputentur ad effectum pollutionis, vt *supra* dicebam, & contra Sarpum *cit.* cap. 4. fol. 42. habetur expresse ex l. pateant, Cod. de his, qui ad Eccles. *conf.* in illis verbis: *Quidquid fuerit interiacens, siue in cellulis, siue in domibus, hortulis, balneis, a que porticibus, confugas interioris templi iure tueantur.* Item colligitur ex cap. 2. de consuetud. ex cap. si quis contumax, ex cap. frater, & ex cap. minor 17. quest. 4. & docent præter Syluestrum verb. Immunitas 3. Doctores, quos citant, & sequuntur Sanch. de matrim. lib. 9. disput. 15. num. 41. & Farinac. in Append. de immunit. cap. 17. num. 268. Item docent Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 6. num. 18. Peregrin. de immunit. cap. 4. num. 58. & in compendio priuileg. verb. Immunitas. Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. S. Thom. quest. 99. art. 7. disput. 7. Georgius Ritherfusius de iure asylo- rum cap. 12. Portellius in dubio Regular. verb. Ecclesia immunitas. Lezana eod. verb. num. 3. Nauar. cap. 25. num. 17. Correa in relect. de immunit. part. 2. num. 2. & seq. Bonacin. tom. 2. disput. 3. quest. 7. punct. 4. num. 10. Idem docent Rodriguez in 99. regul. tom. 2. quest. 75. art. 2. Villalob. in summa, tom. 2. tract. 39. diff. 5. num. 6. & Diana part. 6. tract. 1. resol. 6. qui id extendunt etiam ad Grangias Religiosorum, id est, ad paruas domus Religiosorum, quæ sunt veluti spatia ipsorum, & membra Monasterij, quæ subduntur potestati, & iurisdictioni Superioris Monasterij, cuius sunt Grangia: quamvis contrarium sentiat Egidius Trullenchi. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 1. num. 6. quoad Grangias, & non improbabili- ter: item Barboza de iure Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 73. etiam quoad cellulas, domus, hortulos, balnea, & septa Ecclesiæ, & Monasterij, sed minus recte; sicuti